

gemeente

Hoeksche Waard

Coalitieonderhandelingen 2019-2022

Rapportage Verkenner

Inleiding

Op 21 november 2018 zijn verkiezingen gehouden voor de nieuwe gemeente Hoeksche Waard. Belangrijke verkiezingen! Want er ontstaat een gemeente van 85.000 inwoners, met een oppervlakte van 313 km², met 16 zelfbewuste kernen en diverse buurtschappen. Een dergelijke gemeente vraagt kundige bestuurders!

Naar aanleiding van de verkiezingsuitslag heeft de CDA-fractie mij op 24 november 2018 verzocht om een verkenning uit te voeren onder de 9 overige fracties die in de nieuwe gemeenteraad verkozen zijn. Een verkenning naar de samenwerking in de eerste gemeenteraad van deze nieuwe gemeente, naar de mogelijkheden van coalitievorming en samenstelling van het college van burgemeester en wethouders. En een verkenning naar belangrijke thema's.

Bijgaand treft u de rapportage van deze verkenning aan. Ik heb het met veel plezier gedaan!

Sjaak van der Tak.
3 december 2018.

2) Gemeente Hoeksche Waard – achtergrond en opgaven

De huidige vijf gemeenten in de Hoeksche Waard (Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen) worden per 1 januari 2019 samengevoegd tot de nieuwe gemeente Hoeksche Waard. Van vijf kleinere gemeenten gaat het in één klap naar een behoorlijk grote gemeente, met 85.000 inwoners en met een oppervlakte van 313 km².

Om deze nieuwe gemeente zo goed mogelijk van start te kunnen laten gaan op 1 januari 2019, is er door en vanuit de huidige vijf gemeentebesturen in het afgelopen jaar keihard gewerkt aan de voorbereiding op de nieuwe gemeente. Dat heeft o.a. geleid tot twee belangrijke documenten, die iets zeggen over de missie, de toekomstvisie, de zes belangrijkste maatschappelijke opgaven en de daarbij behorende strategische en operationele doelen. Die twee documenten zijn: "Het Kompas 2018 Hoeksche Waard" en de "Strategische agenda 2018 Hoeksche Waard". Omdat deze documenten van belang zijn voor het nieuwe coalitie- en collegeprogramma, worden een aantal belangrijke elementen hieruit nu eerst benoemd.

Direct grenzend aan de Rotterdamse regio en de Drechtsteden en omringd door het Haringvliet, het Hollands Diep, het Spui en de Oude Maas, ligt het eiland Hoeksche Waard. Het eiland telt zestien zelfbewuste kernen en een aantal buurtschappen, met allen een eigen identiteit. Het oorspronkelijke karakter van het landschap met zijn openheid, dijken en kreken, is nog duidelijk zichtbaar. Hier hebben inwoners nog echt de ruimte om te wonen, te werken en te recreëren. Tegelijkertijd zijn grote steden en bijbehorende voorzieningen nabij.

De Hoeksche Waard kent een aantal kernkwaliteiten: ondernemerszin, kleine hechte gemeenschappen waarin men voor elkaar zorgt, sterk met elkaar verbonden in samenleving en economie, aantrekkelijk voor recreatie en toerisme en een sterke en innovatieve landbouw.

De ambitie voor 2025, zoals deze is geformuleerd in de strategische agenda, is om te werken aan een vitale Hoeksche Waard waar het goed wonen, werken en recreëren is. Waar iedereen meedoet en tot zijn recht komt. Drie doelen staan centraal in het bereiken van het droombeeld:

1. de Hoeksche Waard profileert zich als gezinseiland;
2. de Hoeksche Waard presenteert zich als een sociaal en verbonden eiland;
3. de Hoeksche Waard groeit uit tot de voedingsbodem voor de Randstad.

Aan deze doelen is een zestal opgaven verbonden, namelijk:

- Vitale dorpen en een actieve samenleving;
- Vitaal economische klimaat;
- Duurzaam, energieneutraal en klimaatadaptief;
- Bereikbaar, nabij en toegankelijk;
- Sterke en aangename omgevingskwaliteit;
- Duurzame innovatieve landbouw.

Al deze opgaven zijn verder uitgewerkt in strategische en operationele doelen. Zie hiervoor de Strategische agenda 2018.

3) Gemeente Hoeksche Waard – verkiezingen november 2018

Op 21 november 2018 zijn op diverse plaatsen in Nederland zogeheten herindelingsverkiezingen gehouden, zo ook in de Hoeksche Waard. 's-Avonds zijn in een drukbezochte bijeenkomst in Alcazar in Puttershoek de eerste voorlopige uitkomsten gepresenteerd. Vrijdag 23 november 2018 is in een openbare zitting van het centraal stembureau de definitieve uitslag bekend gemaakt. Deze is als volgt:

nr	Partij	Aantal stemmen	Aantal zetels
1	CDA	5.954	8
2	Lokalen Hoeksche Waard	4.859	6
3	SGP	4.416	6
4	VVD	3.611	4
5	D66	2.665	3
6	GroenLinks	2.392	3
7	ChristenUnie	1.959	2
8	Hoeksche Waardse Senioren Partij (HWSP)	1.927	2
9	Partij van de Arbeid (PvdA)	1.793	2
10	Cromstrijen '98 HW	1.090	1
11	Hart voor alle Kernen	658	0
12	Progressief Hoeksche Waard	412	0
13	Onafhankelijk Hoeksche Waard	164	0
	Totaal	31.900	37
	Kiesdeler: 31.900 / 37 = 862 6/37		

4) Gemeente Hoeksche Waard – belangrijke thema's voor de fracties

Op zaterdag 24 november, dinsdag 27 en woensdag 28 november 2018 heb ik gesprekken gevoerd met de 9 overige fracties. Daarbij is o.a. gevraagd naar belangrijke thema's voor de fracties in de komende periode. De fracties vinden met name de volgende onderwerpen van belang:

1. Burgerparticipatie

Dit is een essentieel thema in verband met de opkomst bij de verkiezingen en het winnen van het vertrouwen in het nieuwe gemeentebestuur. Daarnaast is het van belang om de betrokkenheid van de bevolking, de maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven te verhogen. Dit vraagt een andere benadering van ("omdenken") en een adequate dienstverlening aan de bevolking.

2. Mobiliteit/bereikbaarheid

Dit is in de kern een stevige Hoeksche Waardse opgave van infrastructuur. Enerzijds voor wat betreft de doorstroming op het eiland zelf (provinciale en rijkswegen) en anderzijds voor wat betreft het openbaar vervoernetwerk.

3. Ruimte en wonen

De ruimtelijke ordening vraagt in de Hoeksche Waard om het vitaal houden van de dorpen, de bedrijfsterreinen en het in balans versterken van het open landschap. Voorts is de zwaarte van het vraagstuk van wonen zodanig van belang dat het gaat om de bouw van 3.000 woningen.

4. Duurzaamheid

Dit handelt om de energietransitie vanuit de veranderingen voor het klimaat en raakt iedere inwoner, elk bedrijf en de gemeente.

5. Sociaal domein

Dit omvat de brede zorg aan de inwoners die financieel in de knel zitten, armoede kennen, werkloos zijn; het betreft ook de zorg aan ouderen en hulp aan jongeren.

6. Economie / landbouw

De economische bedrijvigheid in de Hoeksche Waard en de duurzame en innovatieve landbouw vormen een belangrijke pijler in de identiteit van het eiland.

Geconstateerd kan worden dat bovengenoemde opsomming van thema's voor een groot deel aansluit bij de opgaven die geformuleerd zijn in de Strategische Agenda 2018.

5) Gemeente Hoeksche Waard – constateringen

Uit de gesprekken met fracties komen een aantal punten prominent naar voren:

- a. Algeheel is er de wil om in de raad te streven naar een open houding, het aangaan van een samenwerking en het bereiken van een breed draagvlak, waarbij respect bestaat in de omgangsvormen tussen raads-, commissie- en collegeleden, alsmede met de medewerkers van de gemeente. In die zin mag de gemeente Hoeksche Waard een voorbeeld vervullen;
- b. Er is grote behoefte aan stabiliteit en continuïteit, in college en raad. In de afgelopen jaren zijn al vele onderwerpen regionaal uitgewerkt en het wachten is op uitwerking hiervan vanuit de nieuwe gemeente. Het heeft zeker voordelen als dit gedaan zou kunnen worden met bestuurders die, gelet op de schaa sprong, in meerderheid hebben bewezen deskundigheid te bezitten, al ervaren zijn en meer dan bekend zijn met de vraagstukken van de thema's;
- c. er is behoefte aan een meerderheidscoalitie, met een breed draagvlak;
- d. door meerdere fracties is de wens uitgesproken om nu eerst te starten met een politiek akkoord op hoofdlijnen en op een later moment (Kadernota-bespreking in voorjaar 2019) de financiële paragraaf eraan toe te voegen;
- e. de verkiezingsprogramma's van de diverse partijen kennen voor een groot deel dezelfde speerpunten. Zie ook hiervoor bij onderdeel 4. Voor de vorming van een coalitie is het nodig om 2 essentiële zaken nader af te spreken, namelijk de zondagsrust enerzijds en de hoogte van de OZB.

6) Gemeente Hoeksche Waard – adviezen

Gelet op de input vanuit de gesprekken en de bovengenoemde opgaven en constateringen kom ik tot de volgende adviezen:

- a. onderzoek als eerste de mogelijkheid van een brede coalitie van CDA (8), Lokalen Hoeksche Waard (6), SGP (6) en CU (2), door opstelling van een Hoofdlijnenakkoord gemeente Hoeksche Waard;
- b. onderzoek een formatieve samenstelling van het college van burgemeester en wethouders volgens de volgende verdeling: CDA – 2 fulltime wethouders, Lokalen HW – 1 fulltime wethouder, SGP – 1 fulltime wethouder en tot slot een in alle redelijkheid in omvang nader te bepalen wethouderspost voor de ChristenUnie;
- c. betrek alle partijen bij het programma voor de komende jaren, niet alleen via het collegeprogramma, maar vooral ook via de nader uit te werken strategische termijnagenda van de raad zelf. Op die manier kunnen ook de niet-collegepartijen hun onderwerpen agenderen en bespreekbaar maken;
- d. benoem, in het kader van het betrekken van de niet-collegepartijen en het creëren van breed draagvlak, een raadslid van een niet-collegepartij in de functie van plaatsvervangend voorzitter van de raad.